

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نیاښد تن من مېباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم ویر زنده یک تن مېباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

سیاسی	Political
-------	-----------

دپلوم انجنیر خلیل الله معروفی
برلین، ۱۹ جنوری ۲۰۰۹

یادداشت :

منظومه ذیل به تاریخ دوم دسمبر ۲۰۰۸ و به تقریب اعلان جهاد دوم دسمبر ۱۸۷۹ به مقابل اشغالگران انگریز، یادداشت گردیده و نسبت مصروفیتهای متراکم بنده، از نظر دور افتاده بود. اینک که فرصت سرخاریدنی میسر گشته، به تکمیلش پرداخته و تقدیم خوانندگان ارجمند پورتال "افغانستان آزاد – آزاد افغانستان" اش میکنم :

یادی از قیام شکوهمند دوم دسمبر ۱۸۷۹

گر نبودی همچو مردان، در صف آزادگان
گر سران سر، نبودندی زعیم غازیان
کی همی کردند، خیل رزمجو آهنگ ها

در مقاله اول دسمبر ۲۰۰۸ که زیر عنوان « یادی از قیام شکوهمند دوم دسمبر ۱۸۷۹ – اعلان جهاد به مقابل انگریز»، عرضه گردید، روایات کتاب مستطاب "افغانستان در قرن نهم" اثر مرحوم سید قاسم رشتیا را نقل کردم. اینک میخوام منظومه ای را که بدین مناسبت ازین طبع کم بغل تراویده، به حضور اشرف خواننده پورتال "افغانستان آزاد – آزاد افغانستان" تقدیم کنم :

عرصه چرخ یلوپر، خوش بنای اخضر است
جای ابنای بشر، گر اکبر و یا اصغر است
گر سپید و سبز و قرمز، یا برنگ اصفر است
یک رقم بایدش دیدن، گر غنی و مضطر است
عالم گردون عجب منزلگه خوش منظر است

گر نبودی بیسم، از نیرنگ ها و جنگ ها

کاش بودی این جهان، چولانگه امیدها
کاش بودی آسمان را مشت ری، ناهیدهها
کاش بدرخشد ز بعد ابرها خورشیدهها
کاش میدادند جام ها در کف جمشیدهها
کاش باشد هر صدف همدوش مرواریدهها

کاش نشکستی دمدام، شیشه ها را سنگ ها

لیک صد حیف و فسوس از طالع ناساز ما
در حوادث گشته مدغم، سوز ما و ساز ما
در نبرد زندگانی، شد عود و هنباز ما

گاه زین سو و گهی زان سو، بود پرواز ما
 نعره ها و هم غـریو غازیان، دمساز ما
 لطف خاطر گر بُدی ، بودی همین آژنگ ها

روزگاری را به یاد آرید ، ابنای زمان!
 روزگاری را که افرنگی از آن سوی جهان
 کرد عـزم قید و بند کشور آزادگان
 لشکری انبوه بفرستاد زی افغان ستان
 با هزاران دشنه و شمشیر و هم گرز گران
 تا بگیرد سـرنوشت ما ، مگر در چنگ ها

بود غافل اجنبی از غیرت افغانیان
 بی خبر از خـطه رزم آوران و غازیان
 مردمی که می نترسیدند از سـود و زیان
 حمله ور گشتند بر انگریز چون شیر ژیان
 رخنه ای دادند اندر لشـکر افرنگیان
 زین طرف ننگیالیان و آن طرف بی ننگ ها

جان محمد غازی وردک، همان گُردِ یلان
 دین محمد، مشکِ عالم، آن تنِ روشن روان
 لنگری عبد الغفور، بودست چون شیر ژیان
 گر نبودی همچو مردان، در صف آزادگان
 گر سرانِ سـر ، نبودندی زعیم غازیان
 کی می کردند خیل رزمجو، آهنگ ها

شرح لغات :

نلوپر = نلوفر، نیلوفر، گل آبی رنگ به رنگ آسمانی
 اخضر = کلمه عربی و در معنای "سبز"
 اکبر = بزرگتر ، بزرگترین (اسم تفضیل یا صفت تفضیل عربی)
 اصغر = خردتر ، خردترین (اسم تفضیل یا صفت تفضیل عربی)
 سبز = درینجا در معنای "سیاه" و "گندمی" بکار رفته (این استعمال هم در کلام قدما دیده میشود و نیز همین امروز در زبان گفتاری ما معمول است، چنانکه "سبزه" گوئیم و مراد ما "گندمی" و "گندمگون" باشد.)
 اصفر = کلمه عربی و به معنای "زرد"
 قرمز = یعنی سرخ و درینجا مراد از سرخپوستان است
 مضطر = کلمه عربی و در معنای "درمانده و پریشان"
 مضمر = پوشیده، آنچه در ضمیر نهان شده، ما فی الضمیر
 مشتری = ستاره مشهور ، ژوپتر
 هنباز = شریک، هم آغوش
 آژنگ = چین و چملکی، چینی که از خشم بر جبین افتد و علامه قهر و غضب باشد
 گُرد = پهلوان ، دلاور
 یل = پهلوان ، دلیر ، مبارز ("گُردِ یلان" یعنی "پهلوانِ پهلوانان" ، "دلاورِ دلاوران" ، "مبارزِ دلیر")
 ژیان = شرزه، ارغند، خشمگین، غضبناک
 افرنگی = یعنی "افرنگی" که درینجا مراد از انگریز اشغالگر است. "افرنگ" و "افرنگی" که اصطلاحات عوام ماست، مراد از "فرانک ها" میباشد که فرقه ای بوده از قوم "جرمن". مردم المان همین اکنون کشور "فرانسه" را Frankreich یعنی "سرزمین فرانک ها" یاد میکنند و خود کلمه "فرانسه" نیز مشعر بر همین اشتقاق است.